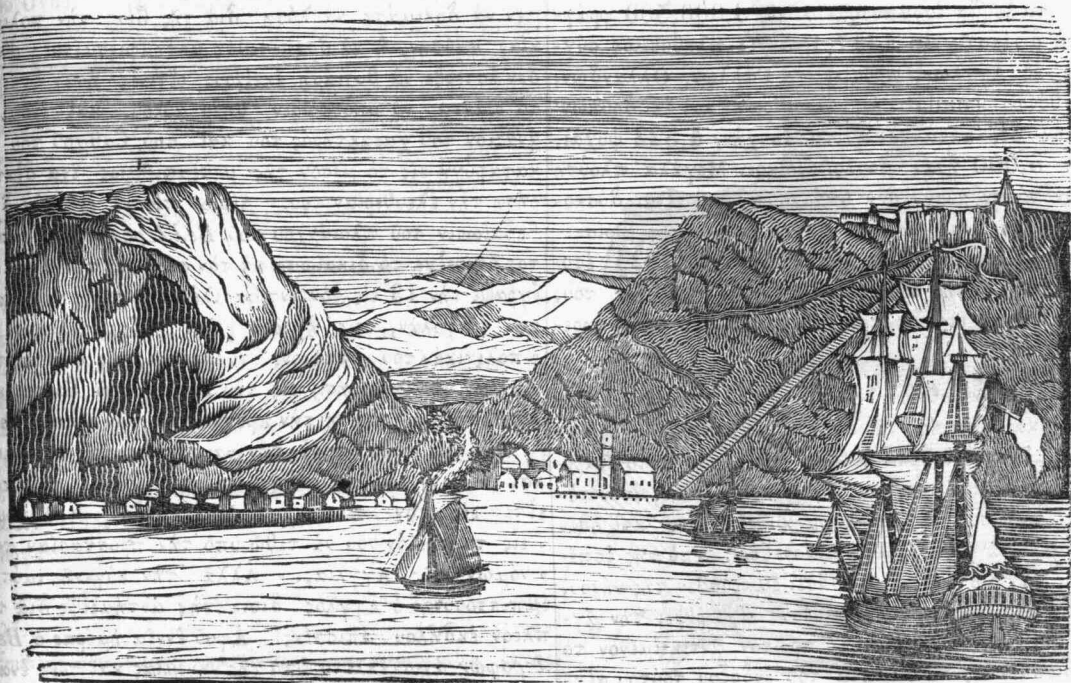

Ὁ Ἀζολίνος ἔμεινεν ἀπόπληκτος, καὶ οὔτε λέξιν μένον εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Ἀγίου Μάρκου. Ἡρώτης πλέον εἶπε πρὸς ὑπεράσπισιν του. τὴν αἰτίαν, καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἐντὸς μιᾶς ὥρας ὁ δὴ-
 Δύο μῆνας μετὰ ταῦτα, ἐνῶ ὁ Ἰάκωβος Ροβούσσης μιος ἔμελλε ν' ἀποκεφαλίσῃ τὸν πατρίκιον Φραγκί-
 ἐπεριπάτει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῆς νεονύμφου συζύ- σκον Ἀζολίνον. (Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)
 γου του, τῆς ὥρας Μαριέτας, καὶ τοῦ μαθητοῦ του
 Παύλου Βερωνέζου, εἶδε πλῆθος ἄπειρον λαοῦ συνηγ-

Η ΝΗΣΟΣ ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ.

Ἡ Ἀγία Ἐλένη, νῆσος τοῦ Ἰσημερινοῦ Ἀτλαντικοῦ ὁκεανοῦ, κεῖται εἰς ἀπόστασιν 450 λευγῶν πρὸς δυσμὰς τοῦ Μέλανος Ἀκρωτηρίου, τοῦ πλησιεστέρου μέρους ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς 750 πρὸς τ' Α.Ν.Α. τοῦ Ἀκρωτηρίου τοῦ Ἀγ. Αὐγουστίνου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἀνατολικωτέρα ἄκρη τὰς Βρασιλίας. Ἔχει τριῶν μὲν λευγῶν καὶ τριῶν τετάρτων ἑκτασιν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, δύο δὲ καὶ ἡμισείας ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, δέκα δὲ τὴν περιφέρειαν καὶ ἐννέα περίπου λευγῶν τὴν ἐπιφάνειαν· τὸ δὲ σχῆμά της εἶναι σχεδὸν ὠσειδές. Εἰς ἀπόστασιν τινῶν λευγῶν ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Ἀγία Ἐλένη φαίνεται ἀπέραντος ἀλίαντος βράχος· παρουσιάζει δὲ τρεῖς κορυφάς, τῶν ὁποίων τὸ κωνικὸν σχῆμα ὁμοιάζει μὲ τὸ τῶν Ἡρακλειῶν. Οἱ περικυλλοῦντες αὐτὴν βράχοι σχηματίζουν τεῖχος, τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος εἶναι ἀπὸ πεντακοσίων ἕως διακοσίων γαλλικῶν πήχεων, καὶ ἔχει ἐν μόνον μέρος προσητὸν, ἀλλ' ὀχυρώτατον. Ἡ Ἀγία Ἐλένη ἔχει ὀλίγας πεδιάδας, ἡ δὲ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ τοῦ Λογγβοῦδ, ἡ τόσον περίφημος γενομένη διὰ τὴν ἐκεῖσε διαμονὴν τοῦ Ναπολέοντος.

Ἡ νῆσος αὕτη ἀνεκαλύχθη τὴν 21 Μαΐου 1502 ὑπὸ τοῦ δὸν Ζουάν δὲ Νόβα· ὁ Πορτογάλλος οὗτος θαλασσοπόρος κατέλαβεν αὐτὴν ἐν ὀνόματι τοῦ μονάρχου του, καὶ τὴν ὠνόμασε Santa Elena, (Ἀγία Ἐλένην), καθότι τὴν εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀγίας ταύτης. Ἐνταῦθα δὲ, εὔρε μόνον τόπον ἐξαιρετικὸν πρὸς ὕδρευσιν, χελώνας καὶ πτηνὰ θαλάσσια. Οἱ

Πορτογάλλοι, καὶ τοι ἐννοήσαντες πόσον ἡ νῆσος αὕτη θὰ τοῖς χρησιμεύσῃ εἰς τὰς περιηγήσεις των κατὰ τὰ μέρη ταῦτα, δὲν ἔκαμαν ὅμως ἐπ' αὐτῆς κατὰστημα, ἔκτισαν μόνον μικρὸν παρεκκλήσιον εἰς ὠραίαν τινα κοιλάδα. Ἀλλὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην κατεδάφισαν οἱ Ὀλλανδοί, ἐκδικούμενοι τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἐπισήμων ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἐναπέθετον εἰς αὐτήν· πλὴν οἱ Πορτογάλλοι τὴν ἀνήγειραν πάλιν τῷ 1610. Μετὰ τινα χρόνον οἱ Ὀλλανδοὶ ἐκυρίευσαν τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, ἀκατοίκητον μέχρι τοῦδε οὔσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μετὰ παρέλευσιν ἑτῶν τινῶν τὴν παρήτησαν συστήσαντες τὴν ἀποικίαν τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου. Οἱ Ἀγγλοὶ κατέλαβον αὐτὴν κατὰ πρῶτον τῷ 1650, τὴν ἐστερήθησαν πρὸς ὥραν κατὰ τὸ 1673, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγκατεσχέθησαν μονίμως εἰς αὐτήν. Τὴν 16 δεκεμβρίου 1673, ἡ νῆσος παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου Β' εἰς τὴν ἀγγλικὴν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἑταιρείαν, ἡ ὁποία τῷ 1815 τὴν παρεχώρησεν αὐθις εἰς τὴν κυβερνήσιν, διὰ νὰ δεχθῇ ἐκεῖ τὸν Ναπολέοντα, καὶ ἀφοῦ ἀπέθανεν οὗτος ἀπεδόθη πάλιν εἰς τὴν ἑταιρείαν.

Ἡ Ἀγία Ἐλένη παρέχει θέσιν προσηγορίας ἀσφαλούς· καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐνοϊκὴν εἰς τὰ ἐκ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἐπιφερόντα πλοῖα· δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενα, διότι ταῦτα πεισματωδῶς ἀπωθούμενα ὑπ' ἀνέμων καὶ ἐναντίων ρευμάτων, μετὰ δυσκολίας δύνανται νὰ προσπελάσωσιν.

Ἡ Ἀγγλικὴ ἑταιρεία τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, εἰς

ην, ὡς εἵπομεν, ἀνῆκει ἡ Ἀγία Ἐλένη, διατηρεῖ ἐν ταύτῃ ἕνα διοικητὴν, ἔχοντα τὴν τε πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἐξουσίαν, ἕνα Ἀρμοστήν, ἐπιτηροῦντα αὐτὴν, καὶ ἕνα ἀποθηκοφύλακα, πωλοῦντα μὲ τιμὰς μετρίας, ὅσα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς κατοίκους. Ἀπότου δὲ ἡ Ἀγγλία κατέχει τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον, ἡ Ἀγία Ἐλένη κατέστη ἥττον ἀξιόλογος. Κατὰ τὰ 1811, τὰ ἔσοδα ἐσυμποσούντο εἰς 3,000,500 φράγκα, τὰ δ' ἐξόδα εἰς 2,117,175. Ὁ πληθυσμὸς σύγκειται ἐξ Ἀγγλων, προσφύγων Γάλλων, Ὁλλανδῶν, ἀμφιχθόνων (mulâtres), ἐλευθέρων καὶ ἐκ δούλων ὑπάρχον δὲ, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, 4,522 ψυχαί, ἐξ ὧν 3,000 ἦσαν δουλοπάροικοι. Μεγάλα πλούτη εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δὲν ὑπάρχουσι, καὶ εἶναι δύσκολον νὰ ὑπάρξωσι, καθότι ἅπανα ἡ ἐμπορία εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς ἑταιρείας. Κατὰ τὸ 1823 ἐ συστήθη παρ' αὐτῆς σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ διὰ τοὺς ἀξιωματικούς, οἵτινες προσδιορίζονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς.

Τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1815, ἡμέρα δευτέρα, ὥρα ἑβδόμη καὶ ἡμισία τῆς ἑσπέρας, ἀπεβιδάσθη ὁ Ναπολεὼν, ἑκατὸν ἑνδεκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπὸ Παρισίους ἀναχώρησίν του, εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, ὅπου τὸν ἐξώρισε τὸ μῖσος τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως καὶ ὅθεν προῦριστο νὰ μὴν ἐξέλθῃ πλέον ζῶν. Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς 14, ὁ στόλος εἶχε φθάσει ἐμπροσθεν τῆς νήσου, καὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπιούσας εἶχε ῥίψει τὴν ἄγκυράν του εἰς τὸν λιμένα. Τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τὸ παρουσιασθῆν εἰς τὰ ὄμματά του ἐνδόξου τούτου αἰχμαλώτου ἦτον εἶδος τι χωρίου βεβουλισμένου εἰς βράχους ἀπεράντους, ἀνύδρους, αὐχμηροὺς καὶ οὐρανομήκεις, τὰ ἀναχώματα καὶ τὰ χάσματα καὶ ὅλαι αἱ πλήθουσαι πυροβόλων βράχεις, τὰ συγκροτοῦντα τὴν διαμονὴν ταύτην, τὴν προωρισμένην διὰ φυλακὴν τοῦ αἵδιον καὶ τάρου του.

Ἡ ἱστορία συνέλεξε τὰς λεπτομερείας τῶν σοβαρῶν περιγὰσεων, ὅσαι ἀφορῶσι τὸν Ναπολεὼνα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀσπονδοτάτων αὐτοῦ ἐχθρῶν διατελούμετα. Μετὰ τὴν παραίτησίν του, ἣν ὑπέγραψεν χάριν τοῦ υἱοῦ του εἰς το παλάτιον τῶν Πλυσείων, τὴν 22 ἰουλίου 1815, ὁ δοῦς τῆς Ὀτράντης (Φουχε), ὁ πρόεδρος τῆς προσωρινῆς διοικήσεως, προδότης καὶ ἐπίορκος γενόμενος πρὸς τὸν πρῶτον αὐτοῦ εὐεργέτην καὶ μονάρχην, προσεπάθησε παντὶ σθένει καὶ κατέστησεν ἀδύνατον τὴν μεταβάσιν του εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν συμμάχίαν. Τὴν 25 ἰουλίου, ὁ Ναπολεὼν ἐζήτησε δύο φρεγάτας νὰ τὸν μεταφέρωσιν ἐκτὸς τῆς Γαλλίας· ἐπῆγε δὲ εἰς τὴν Μαλμαϊζῶνα καὶ προσέμενε τὴν ἀποκρίσιν τῆς αἰτήσεώς του ταύτης. Ἐὰν αἱ δύο αὗται φρεγάται, τὰς ὁποίας ἐζήτησεν, ἐτίθεντο ἀμέσως ὑπὸ τὴν διάθεσίν του, ἡ θάλασσα θὰ ἦτον ἐλευθέρα, καὶ δὲν θὰ ὑπέφερε τὴν σκληροτέραν τῶν αἰχμαλωσιῶν. Ἀλλ' αἱ διαπραγματεύσεις, τὰς ὁποίας ἤρχισε μετὰ τῶν συμμάχων δυνάμεων ἵνα ἐπιτύχῃ παρ' αὐτῶν τὰ διαβατήρια, καὶ τὰς τῆς κοινῆς σχεδὸν γνώμης διαταγὰς τοῦ νὰ ὀπλισθῇ δύο φρεγάται εἰς Ροχεφόρ, ὅπως μεταφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὰς Πνωμένες Ἑπαρχίας, ἐπέφερον ἀργοπορίας, δολίως ὑποκινηθείσας, ἔδωσαν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς τὴν οὐσιώδη εἰδήσιν περὶ τοῦ μέρους,

τῆς ἀποβιδάσεως αὐτοῦ, λαβόντας εἰς τὴν διακρίσιν των τὴν τύχην τοῦ ἐπιφόβου αὐτῶν ἀντιπάλου.

Ἀναχωρήσας ὁ Ναπολεὼν ἐκ Μαλμαϊζῶνος τὴν 29 ἰουλίου, πέμπτη ὥρα τῆς πρωίας, ἐφθασε τὴν 3 ἰουλίου εἰς Ροχεφόρ, ἔνθα προειδοποιημένος ὁ ἐχθρὸς τὸν ἐπολιόρησεν. Ὁ Ναπολεὼν δέχεται πανταχόθεν δαίγματα ἀρρωσιώσεως καὶ προσφοράς ὑπηρεσίας· καὶ δύναται μὲν νὰ δοκιμάσῃ νὰ λύσῃ διὰ τῆς βίας τὴν πολιορκίαν ταύτην, ἢ νὰ δραπετεύσῃ μετῃμφισμένος· ἀλλὰ δὲν ἔσπερε νὰ θυσιάσῃ ἐκείνους οἵτινες ἦσαν ἑτοιμοὶ τὰ πάντα νὰ ὑποστῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἐνόμισεν ἀνάξιον τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τοῦ βαθμοῦ του νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέσον τῆς μετεμφίσεως ἵνα διατηρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του. Δίδων πίστιν εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ πλοίαρχου τοῦ Βελλεροφόντου, εἰπόντος ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔγραψε τὴν 13 εἰς τὸν ἀντιβασιλεῖα τὴν περίφημον ταύτην ἐπιστολήν, εἰς ἣν ἀναγγέλει « ὅτι ἐτελείωσεν τὸ « πολιτικόν του στάδιον, ὅτι ἔρχεται, ὡς ὁ Θεμιστοκλῆς, νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν προστασίαν τῶν νόμων του. »

Τὴν 15 ἦλθε παρὰ τὴν ναυαρχίδα τοῦ σταθμοῦ, καὶ θέτων τὸν πόδα του ἐπὶ τοῦ Βελλεροφόντου, εἶπε εἰς τὸν πλοίαρχον Μαίτλανδον· « ἔρχομαι « εἰς τὸ πλοῖόν σου νὰ τιθῶ ὑπὸ τῆς προστασίας τῶν « νόμων τῆς Ἀγγλίας. » Ἀλλὰ τὴν εὐγενῆ ταύτην ἐμπιστοσύνην ὁ Ἀγγλος διοικητὴς ἀντήμειψε διὰ τῆς πλέον ἐκδήλου ἀπιστίας! Ἀπὸ ἐννέα ἡμέρας ὁ Βελλεροφόρ ἀνεστέλλετο ὑπὸ τῆς νηνεμίας καὶ τῶν ἐναντίων ἀνέμων, ἔρριψε, τῇ 14, τὴν ἄγκυραν εἰς τὸν κόλπον τῆς Τορβάης, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐφθασεν εἰς τὸ Πλυμούθον. Ἐνταῦθα πληθὸς ἀπειρον συνέβρισε νὰ παρτηρήτῃ τὸν μέγαν ἄνδρα τοῦ αἵωνος· αἱ μὲν ὁδοὶ ἐπληθον ἀμαζῶν· ἡ δὲ θάλασσα ἐκαλύπτετο ὑπὸ λέμβων ἀναριθμητῶν, αἵτινες ἐπεσφωρεύοντο εἰς τὸν μέγαν αὐτὸν λιμένα.

Ὅτε ὁ Ναπολεὼν ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς γεφύρας, ὅλον αὐτὸ τὸ πλῆθος τὸν ἐχαίρετῃσαν ἀσκηπεῖς καὶ κινουντες τοὺς πέλους αὐτῶν, ἐπλήρουσαν τὸν ἀέρα ἀνευφημίσεων. Ἡ ὑποδοχὴ αὐτῇ ἐπεπε νὰ ἦναι δι' αὐτὸν βαβαῖα προειδοποιήσεις· γενναίας· φιλοξενίας· ἀλλὰ τὴν 30 ἰουλίου ἔλαβεν ὑπουργικὴν ἔγγραφον δηλοῦν εἰς αὐτόν· « ὅτι ἡ νῆσος Ἀγία Ἐλένη ἐξελέχθη ὡς παντοτεινὴ αὐτοῦ διαμονή· ὅτι τὸ κλῖμά της εἶναι ὑγιεινόν· καὶ ὅτι ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ θὰ τὸν μεταχειρισθῶσι μὲ περισσοτέραν ἐπιείκειαν, τὴν ὁποίαν ἄλλοθεν δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ, χάριν τῶν ἀναγκαιῶν προφυλάξεων, αἱ ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ λάβωσι πρὸς ἀσφάλειάν των. »

Τὴν εἰδήσιν ταύτην ἀκούσας ὁ Ναπολεὼν ἀντέστη τὰ μέγιστα. « Καὶ νὰ φαντασθῶ μόνον τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, εἶπεν, φρίττω. Νὰ ἐξορισθῶ δι' ὅλης τῆς ζωῆς μου εἰς νῆσον, μετὰ τῶν τροπικῶν κειμένων, « καὶ εἰς ἀπειρον ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς στερεᾶς· νὰ στερηθῶ πᾶσαν μετὰ τοῦ κόσμου συγκοινωνίαν, καὶ « πᾶν ὅ,τι προσφιλεῖς εἰς τὴν καρδίαν μου ὑπάρχει, « εἶναι χειρότερον καὶ ἀπὸ τὸ κλωδίον τοῦ Ταμερλά- « νου! Εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ὑπέγραφον τὴν ἀπόφασιν « τοῦ θανάτου μου! » Μὴ εἰσακουσθέντων ὁμῶς τῶν παραπτόνων τούτων, ἀπέσπυνε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον δικηγορίας, ἐν ᾗ ἐσημειοῦντο ταῦτα.

Τὴν 7 αὐγούστου, δευτέρα ὥρα τῆς μεσημέριας, διορισθὲν ὡς καταφύγιον εἰς τὸν κυριάρχην τῆς Εὐρώ-
δης, εἶναι τὸ κοιμητήριον ἐνθα ὄρειλε τὴν κόνιν του
Ναπολέον ἐπέρασεν ἀπὸ τοῦ Βελλερορόντου εἰς
τὸν Νορθομπερλάνδ. Μόνοι οἱ στρατηγοὶ Βερτράν-
δος, Μοντχολὼν, Γουργαύδιος, καὶ ὁ κόμης δὲ Λας-
Κάλλας ἔλαβαν τὴν ἀδειαν νὰ τὸν συνοδεύσωσι. Τὴν
10, ὁ στόλος διεσύνθη πρὸς τὴν Μάδεiran· τὴν δὲ
17 ὁ Νορθομπερλάνδ ἐφάνη ἔμπροσθεν τοῦ ἀκρωτη-
ρίου Ὄγου, ἐνθα ὁ Ναπολέων ἐχαιρέτητε διὰ τελευ-
ταίαν φορὰν τὴν Γαλλίαν ἀνακρίζων· «Χαῖρε, χαῖρε,
» γῆ τῶν ἀνδρείων! χαῖρε ποθεινὴ Γαλλία! μολονότι
» ὑπάρχουσιν ἐν μέσῳ σου προδόται τινεῖς, ὃά εἴσαι ὅμως
» ἀκόμῃ τὸ μέγα ἔθνος, καὶ ἡ δέσποινα τῆς οἰκουμέ-
» νης! » Τὴν 24 διέμεινεν εἰς Μάδεiran, καὶ τὴν
ἐπαύριον ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Ἀγίαν Ἑλένην, ἐν ᾗ
προσωρμίσθησαν τὴν 14 ὁκτωβρίου.

Τὴν 17, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ναύαρχον Κοκβοῦρ-
νον καὶ τὸν στρατηγὸν Βερτράνδον, ἐπῆγε νὰ ἴδῃ
τὴν οἰκίαν τοῦ Λογγβούδ, τρεῖς λεύγας ἀπὸ τῆς πό-
λεως ἀπέχουσαν, ἣτις τῷ προώρισται. Ἀλλ' εἰς τὴν
ἐπιστροφὴν ἐσταμάτησεν ἔμπροσθεν οἰκίας τινος ἀγρο-
τικῆς, καλουμένης αἱ Βριάρς (αἱ βάται), καὶ εἰσῆλ-
θεν ἀμέσως ἐντὸς μικρᾶς στρατιωτικῆς σκηνῆς, με-
τὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Βαλκόμπου συνεχομένης, καὶ σχηματι-
ζούσης εἰδὸς τι ἰσογαίου, ἀνωθεν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν
ἀνώγαϊον.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἀριζιῶς του εἰς Ἀγίαν
Ἑλένην, ὁ Ναπολέων, ὁ τοσαῦτα στέμματα ὑπὸ τὴν
ἐξουσίαν του ἔχων, κατήντησε νὰ περιορισθῇ ἐντὸς
μικροῦ καὶ ἀθλίου καλυδίου τετραγωνικοῦ, κειμένου
ἐπὶ ξηρῷ τινος ὄρχου, ἄνευ παραπετάσματος, ἄνευ
θυρωμάτων καὶ ἄνευ ἐπίπλων. Ἐνταῦθα κατεκλί-
νεντο, ἐνεδύετο, ἤσθιεν, ἡργάζετο καὶ κατόκει. Τροφὴν
τῷ φέρουσιν ἄθλια τινὰ ἐδέσματα, ἐπειδὴ τὰ τῆς
ζωοτροφίας ἐν πρώτοις εἶναι σπάνια ἢ μόλις πρόσκτη-
τα· δὲν δύναται οὔτε νὰ ἱκεύσῃ, οὔτε κἂν νὰ λουσθῇ,
καὶ οἱ σύντροφοί του εὐρίσκονται μακρὰν αὐτοῦ εἰς
μιάς λεύγης ἀπόστασιν! Μόλις δ' ἑνδεκα ἡμέραι εἶχον
παρέλθειν ἀπὸ τῆς ἀποδιδάσεώς του, καὶ τὸ κλῆμα
εἶχεν ἤδη προσβάλλει τὴν ὑγίαν του.

Τὴν 10 δεκεμβρίου, μετὰ δέμηνον περίπου διαμο-
νὴν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σκηνὴν τοῦ Βριάρς, ὁ Να-
πολέων ἐπῆγε καὶ κατόκησεν εἰς τὸ τελευταῖόν του
ἔσουλον. Ἀντὶ δὲ νὰ τῷ ἐκλέξωσι μίαν τῶν εἰς καλ-
λιτέραν θέσιν τῆς νήσου κειμένων οἰκιῶν, τὴν Πλα-
ταίσιοι Χάουζ, παραθεύματος χάριν, τῷ ἐπροσ-
διόρισαν τὸ Λογγβούδ, ἀπλὴν τινα ἔπαυλιν τῆς ἰν-
δικῆς ἐταιρείας, κειμένην ἐπὶ ὁροπεδίου, δισχιλίους
πόδας ἔχοντος τὸ ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θα-
λάσσης. Ἐνταῦθα ἄνεμοι σφοδρῶς κατασαρύνουσι τὴν
ἐπιφάνειαν καὶ νέφη τὴν καλύπτουσιν αἰετοπε σχεδόν·
ὁ δὲ ἥλιος, ὁ σπανίως ἐκεῖσε ἐμφανιζόμενος, ὅχι μόνον
δὲν ζωογονεῖ τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἀλλὰ προσβάλλει καὶ
τὸ ἥπαρ τοῦ μηκαλῶς προφυλαττομένου. Βροχαὶ ῥαγ-
δαῖαι καὶ αἰφνίδιοι, παντελὴς ἀκαταστασία τῶν
ὥρων τοῦ ἔτους, αἰθδὸς κίνησις τοῦ ἀνέμου, τῶν νεφῶν
καὶ τῶν ὑγρωδῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ ἡ αἰφνιδικὰ μετὰ-
βάσις του ἀπὸ τῆς κατεψυγμένης ζώνης εἰς τὴν δια-
κεκαυμένην, εἶναι τὸ πεπρωμένον κλῆμα, τὸ προσ-
Φυλλάδιον 58, Τόμ. Γ'.

ΟΥΔΩΝ ΛΟΒ.

Τὴν ἐπαύριον αὐτὴν τῆς ἀποδιδάσεώς του ἐπεχεί-
ρισε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν εἶχε δώσειν εἰς
τούς συστρατιώτας του ἀνχωρῶν εἰς τὴν νήσον Ἑλβαν.
«Ὅτ' ἱστορήσω τὰ μεγάλα καὶ κατορθώματα.» Καὶ
ἤρτισε τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐργασίαν τῶν ἀπομνημο-
νευμάτων του, καὶ ἔκτοτε ἠκολούθησεν αὐτὴν ἄνευ δια-
κοπῆς. Τοῦτο ἦτον ἡ μόνη παρηγορία του κατὰ τὴν μα-
κροχρόνιον αὐτοῦ ἐξορίαν ἢ μάλλον κατὰ τὴν βραδείαν
ἀγωνίαν του.

Τὴν 17 Ἀπριλίου 1816, ὁ νέος διοικητὴς σὲρ Οὐδ-
σων Λόβης, ὁ τὸν ναύαρχον Κοκβοῦρνον διαδεχάμενος,
ἔκαμε τὴν πρώτην ἐπίσκεψίν του εἰς Λογγβούδ· «εἶναι
εἰδεχθῆς, εἶπεν ὁ Ναπολέων, εἶναι ἄξιος ἀγρόνης.»
Ἡ διαγωγὴ τοῦ δεσμοφύλακος τούτου ἀπέδειξε τρα-
νώτατα τὴν ἐντύπωσιν ταύτην τοῦ αἰχμαλώτου· διό-
τι ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος, ἐπιφορτισθεὶς πολυχρόνιως
νὰ βασανίσῃ εἰς τὰς περιφήμες πλώτας τοὺς γάλλους
στρατιώτας, ἦτον ὁ αὐτός, ὅστις μετὰ δυσχιλίων
ἀνδρῶν καὶ καλοῦ πυροβολικοῦ ἐβρίθην ν' ἀνοίξῃ διὰ
τῆς βίας ὁδὸν εἰς τὴν ἀπόρθητον νήσον τῆς Καπρείας
ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λαμάρκ, ὅστις εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐ-
ξουσίαν του χιλίους διακισίους ὀπλοφόρους. Τίποτε
δὲν ἐλησμόνησεν ὁ δῆμιος οὗτος πρὸς βασανισμόν τοῦ
θύματός του, καὶ δὲν ὑπῆρξε μέσον βαρβαρώτερον, τὸ
ὁποῖον δὲν ἐπενοήθη παρ' αὐτοῦ, ἵνα προσεπαυξήσῃ τὴν
τιμωρίαν του, καὶ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ τέλος τῆς ζωῆς
του. Ἐπαγρύπνει ὡς ὁ ἱεροδίκης, ἐθεράπευεν ὡς
οἱ κατάσκοποι καὶ οἱ φρουροί, ἔθετεν ἀλλεπαλ-

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΛΕΩΝ.

(PHOCA JABATA GIM.)

λήλους δυσκολίας εἰς τὰς περιδιαβάσεις του· ἐστέρει αὐτὸν ἀπάσης τῆς φύσεως καὶ ἀπάντων τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων. Τῷ ἀπηγόρευσε δὲ καὶ τὴν μετὰ τῆς φρουρᾶς συγκοινωνίαν καθὼς καὶ τὴν μετὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου· ἐμπόδισε τὴν ἀλληλογραφίαν του, ἐμπόδισε τὸ νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὸν εἰδήσεις περὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἀπεμάκρυνεν αὐθαίρετως τοὺς ἱατροὺς του, τὸν ἐχώρισεν ἀπὸ τῶν συντρόφων τῆς ἐξορίας του, καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ὁ σὺρ Οὐδσων Λόδης κατεδίκασεν ἐν διαστήματι πενταετίας τὸν Ναπολέοντα, πρὸς θραδὺν αὐτοῦ ὁδονηρὸν ὄλεθρον.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1821 ὁ Ναπολέων ἤρχισε νὰ φθίρειται ἐπαίσθητῶς. Ὅτε δὲ τὸν φεβρουάριον ἐφάνη κομὴ τῆς ἄνωθεν τῆς Ἀγίας Ἐλένης, ὁ Ναπολέων προσεθάνθη κατ' ἀρχὰς ὅτι τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τοῦ θανάτου τοῦ Ιουλίου Καίσαρος! Καὶ ἡ κρίσιμος στιγμή δὲν ἤργησε νὰ τὸν καταλαμβάνῃ, ἀρχίσασα ἀπὸ τῆς 17 μαρτίου. Τὴν 15 ἀπριλίου ἔγραψε τὴν διαθήκην του κατὰ τὴν ὁποίαν ἀφίνει πλείστα δείγματα τῆς εὐνοίας του διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν παλαιὰς καὶ νεωτέρας ἐκδουλεύσεις, καὶ εἰς ταύτην ἐκφράζει «ὅτι ἐπιθυμῶ ν' ἀνεπαύετο ἡ κόνις αὐτοῦ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐκείνου τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα.» Τὴν 19 διεμαρτυρήθη πάλιν κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ διοικητοῦ τῆς Βρετανίας.

Τὴν 21, λαμβάνων τὰ τῆς θρησκείας βοηθήματα· τὴν 24 ἐπιπροσθέτει πολλὰ εἰς τὴν διαθήκην του, καὶ τὴν 2 μαΐου, εἰς περίοδον παραφροῦς εὐρισκόμενος, ἐνόμισεν ἑαυτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατεύματος, ἐν Ἰταλίᾳ. Τὴν δὲ 5, ὥρα περὶ τὴν πέμπτην καὶ ἡμίσειαν τῆς ἐσπέρας, ὅτε τὸ πυροβόλον ἀνῆγγειλε τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὁ Ναπολέων διακόπτει τὴν ληθαργικὴν του σιωπὴν, δια ν' ἀφήσῃ ἐκ τοῦ στόματός του τὰς τελευταίας τρεῖς ταύτας λέξεις· «Μέσῳ τοῦ στρατεύματος.» Οἱ λόγοι οὗτοι ὑπῆρξαν οἱ τελευταῖοί του, καὶ τὸ τελευταῖόν του βλέμμα ἐσταμάτησεν ἐπὶ τῆς προτομῆς τοῦ υἱοῦ του, τεθείσης πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἐμπροσθεν τῆς κλίνης του. . . . Δύο ἡμέρας μετέπειτα, ὁ νεκρὸς του ἐτάφη, τὴν 8 μαΐου, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν τῶν ἐρίππων εὐζώνων τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, καὶ ἔγκλειστο, εἰς τέθριππον νεκροφορεῖον. Τὴν 9 ἐτετέσθη ἡ ἐπικηδεία πομπή· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ἥρωος ἐναπετέθησαν εἰς τινα μικρὰν κοιλάδα, ὁνομασθεῖσαν κοιλάδα τοῦ Γερανίου, πλησίον τῆς ὁποίας ῥεεὶ διαυγὴς πηγή, καὶ φρουρὰ ἐπετήρει τὸν τάφον του, μέχρι τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων του ἐν Γαλλίᾳ, γενομένης, ὡς εἶναι γνωστὸν, μετὰ μεγίστης πομπῆς καὶ παρατάξεως κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον τοῦ 1840 ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Ζουαμβίλ ἐπὶ τῆς φρεγάτας la Belle Poule. Εἶναι δὲ σημειώσεως ἄξιον ὅτι ὁ Ναπολέων προσωρμίζετο αἰχμάλωτος εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην τὴν 15 ὁκτωβρίου 1815, καὶ τὴν 15 ὁκτωβρίου 1840, ἀκριβῶς μετὰ 25 ἔτη, ἤρθη τὸ λείψανον αὐτοῦ ἀπὸ τὴν νήσον διὰ νὰ ἐναποτεθῇ θριαμβευτικῶς εἰς τὴν πατρίδα του.

Π. Η.

Τὰ ἀμφίβια τὰ ὁποῖα ὁ Κυβέρος συμπεριλαμβάνει εἰς τὴν τάξιν τῶν καθόλου *σαρκοβίων* *μαστογόρων* ὡς οἰκογενεῖαν αὐτῶν, ἀποτελοῦσι τὴν σήμερον ἰδιαιτέραν τάξιν περιλαμβάνουσιν οὐσιωδῶς ζῶα ἄνδρα, διάγοντα τὸ πλεῖστον τοῦ βίου των ἐντὸς τῆς θαλάσσης, καὶ διαιρούμενα εἰς δύο τμήματα τὰς φώκας καὶ τοὺς τριχούχους.

Αἱ φῶκαι ἔχουσι κεφαλὴν ὀπωσοῦν στρογγύλην καὶ ὁμοιάζουσιν κατὰ τι πρὸς τὴν τοῦ κυνὸς, ὀφθαλμοὺς μεγάλους, βλέμμα ἱλαρὸν καὶ νόησιν ἐπιδεικνύνον, ὧτα ὀλίγον ἢ οὐδόλως ἐξέχοντα, γλῶσσαν ὁμαλὴν καὶ τετμημένην πρὸς τὸ ἄκρον, καὶ τὰ μὲν πρόσθια μέλη καλυπτόμενα ἐντὸς τοῦ ὅλου δέρματος μέχρι τοῦ καρποῦ, καὶ φέροντα πέντε δακτύλους ἐνούμενους διὰ μεμβράνης καὶ ὠπλισμένους μὲ γαμφώνυχας· τὰ δ' ὀπίσθια καλυπτόμενα μέχρι τοῦ πέλματος καὶ λήγοντα εἰς πέντε δακτύλους καθὼς καὶ τὰ πρόσθια, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα ὁ ἀντίχειρ καὶ ὁ ὠτίτης εἰσι μακρότεροι τῶν ἄλλων. ἔχουσι δ' οὐρὰν ἐραχτεῖαν καὶ ὀδόντας τριῶν ειδῶν τοῦτ' ἐστὶ τέσσαρας ἕως ἑξ κοπτηρᾶς ἐκ τῶν ἄνω, καὶ τέσσαρας ἐκ τῶν κάτω, κυνόδοντας ὀξεῖς· καὶ γομφίους εἴκοσι, εἴκοσι δύο, ἕως εἰκοσιτέσσαρας τὸν ἀριθμὸν, κοπτεροὺς ἢ κωνικοὺς, χωρὶς νὰ διακρίνονται καθὼς εἰς τὰ λοιπὰ σαρκοδαίτα εἰς νόθους καὶ εἰς γνησίους.

Αἱ φῶκαι ζῶσι ἀγέληδόν, καὶ διατρέφονται ἐξ ἰχθύων καὶ μαλακίων, τρώγουσι δὲ πάντοτε ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἐνθα νέουσι μετὰ πολλῆς τῆς ταχύτητος, ἐνῷ εἰς τὴν ξηρὰν τοῦναντίον κινεῖνται δυσκόλως καὶ διὰ τοῦτο συλλαμβάνονται εὐκόλως ὑπὸ τῶν θηρευτῶν. Λέγεται ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα τὰ ὁποῖα εἶναι ἄλλως τε πολὺ νοήμονα, τιθασσεύονται εὐκόλως καὶ προσκολλώνται ἐντὸς ὀλίγου εἰς τοὺς διατρέφοντας αὐτά. Ἀπαντῶνται εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας, πρὸ πάντων ὅμως εἶναι ἀφθονώτερα εἰς τὰς παγωμένας θαλάσσας τοῦ νότου καὶ τοῦ βορρᾶ.

Υποδιακρίνεται αἱ φῶκαι εἰς δύο οἰκογενείας τὰς ἰδίας φώκας καὶ τοὺς ὠτίτας ἢ τὰς ὠτογόρους φώκας αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουσι τὰ ἐξῆς πέντε γένη· τὰς *καλοκεφάλους*, τὰς *στερορόγχιους*, τὰς *πελαγίας*, τὰς *στεμματόποδας*, καὶ τὰς *μακρορόγχιους*. Ἡ μεταξὺ Ἀδριατικῆς καὶ Ἑλλάδος ἀπαντωμένη *λευκόγαστρος φώκη* ἢ ἡ *μοναχὴ* ὑπάγεται εἰς τὸ γένος τῶν πελαγίων.

Εἰς τὴν πρώτην οἰκογένειαν, ἥτοι τὴν τῶν ἐξωτερικῶν ὧτα ἐχόντων φωκῶν, διακρίνομεν δύο κριώτερα εἶδη *φώκην τὴν χαιτήεσσαν* ἢ τὸν ἄλλως καλούμενον *θαλάσσιον λέοντα*, τὸν ὁποῖον παριστᾷ ἡ ὀπισθεν εἰκὼν, καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει μῆκος δεκαπέντε ἕως εἴκοσι ποδῶν, ἢ καὶ ἐπέκεινα, καὶ κατοικεῖ ὅλην τὴν Εἰρηνηκὴν θάλασσαν· ὁ ἄρρὸν τούτου τοῦ εἶδους φέρει περὶ τὸν λαιμὸν πυκνὴν χαιτὴν καὶ τὴν *ἀλιάρатор* ἢ *θαλάσσιαν ἄρκτον* ἥτις ἔχει μῆκος ὀκτὼ ποδῶν, στε-